

Az Országos Bírósági Hivatal „Az elektronikus szolgáltatások kiterjesztése és az emberi erőforrások optimalizálása az ítélkezés időszerűségének javítása érdekében” című

EKOP 2.1.22-2013-2013-0001. azonosító jelű projektjével érintett jogszabályok

Az Országos Bírósági Hivatal (OBH) az Elektronikus Közigazgatás Operatív Program (EKOP) támogatásával folyamatosan bővíti a bíróságok munkájával összefüggő elektronikus szolgáltatások körét. A „Levelező” projekt (2.1.22-2013-2013-0001) fejlesztéseit a 2014. december 16. napján megtartott záróeseményen mutatta az OBH. A záróeseményen kiemelésre került, hogy a projekt eredményeként az ügyfelek és a bíróságok közötti együttműködés korszerűbb informatikai alapokra helyeződhet.

A bíróságok alkotmányos kötelezettsége, hogy a munkájukat átlátható és megismerhető módon végezzék. A projekt keretében korszerű informatikai alkalmazások kialakítására nyílt lehetőség, mely a bíróságok munkájába vetett állampolgári bizalom erősödéséhez vezethet.

1. „Levelező” projekt pertartam kalkulátora, munkateher mérés

A bírósági pertartam kalkulátor alkalmazásával az állampolgárok olyan, döntésüket elősegítő információk birtokába kerülhetnek, mely alapján előre láthatják, hogy az adott bíróságon az egyes polgári peres ügyek elbírálása általában mennyi időt vesz igénybe.

Ez alapvetően azt jelenti, hogy kevés kivételtől eltekintve (mint például az, ha a perre meghatározott bíróság kizárólagosan illetékes, vagy egyes speciális pertípusokban, amelynél csak meghatározott bíróság járhat el, továbbá akkor, ha a felek egy szerződésben valamelyik konkrét bíróság illetékességét kikötötték) ún. „vagylagos” (választható) illetékességi szabályok alapján a felperes maga döntheti el, hol terjeszti elő az eljárás megindítását célzó keresetlevelet.

Ezeket a szabályokat: azaz, hogy általában melyik bíróság illetékes (ez főszabályként az alperes lakóhelye szerinti bíróság), vagy, hogy melyek azok a perek, amelyek esetén a felperes ettől eltérően mely másik bíróságnál is előterjesztheti a keresetét, a Polgári perrendtartásról szóló **1952. évi III. törvény (Pp.)** szabályozza, az ún. „illetékességi szabályok” keretében (Pp. 29-31.§).

A „Levelező” projekt nemcsak az ügyfeleknek, hanem a bírósági vezetőknek is segítséget nyújt. Ugyanis a Pp-ben meghatározott egyes pertípusok (mint például kártérítési per, öröklési per, tulajdonjogi per) különböző nehézségi fokúak – vagyis eltérő időtartam alatt bírálhatók el - attól függően, mit tartalmaz a felperes kereseti kérelme. Ugyancsak más és más az elintézéshez szükséges ideje a Büntető Törvénykönyvről szóló **2012. évi C. törvényben** meghatározott egyes bűncselekményeknek (pl. egy lopás vétségének, vagy egy bűnszervezetben elkövetett csalásnak). Ezek a perek az eljárás megindulásakor az eljárást kezdeményező iratban (keresetlevélben, vádiratban) található jellemzők alapján egy, az annak alapján várhatóan kalkulálható elbírálási időigénye szerint kapnak egy ún. „súlyszámot”. E mutatók alapján kaphatnak a bírósági vezetők is információt egy úgy várható munkaterhéről.

Ez utóbbi a bíróságok szervezetéséről és igazgatásáról szóló **2011. évi CLXI. törvény** rendelkezései tükrében is fontos. E szerint ugyanis az ügyek bírák közötti elosztása során (ún. ügyelosztási rend kialakítása) a bírósági vezetőknek figyelembe kell venni az ügyek jelentőségét, munkaigényességét, az ügyérkezés statisztikai adatait, emellett törekedni kell az arányos munkateher megvalósítására is.

Ezzel a fejlesztések az Országos Bírósági Hivatal Elnökének munkateher mérésel összefüggő stratégiai célkitűzéseit támogatják, melyek:

- a bíróságok alkotmányos kötelezettségüket teljesítsék – a független bírák időszerűen és magas színvonalon ítélkezzenek
- az emberi erőforrások optimális elosztása és hasznosítása.

2. Online panaszügyintézés, ügyfél-elégedettség mérés

A projekt fejlesztésének célja egy a nap huszonnégy órájában online módon az ügyfelek számára kényelmesebben elérhető felület kialakítása és működtetése. A felület alkalmazásával az ügyfelek nyomon követhetik a panaszuk feldolgozását, a beadás pillanatától kezdődően.

A panaszokat, közérdekű bejelentéseket minden esetben a panaszokról és a közérdekű bejelentésekről szóló **2013. évi CLXV. törvény** értelmében kell elbírálni. A törvény szerint mindenkinek joga van ahhoz, hogy egyedül vagy másokkal együtt írásban kérelemmel, panasszal vagy javaslattal forduljon bármely közhatalmat gyakorló szervhez.

A bíróságokhoz intézett panaszt, közérdekű bejelentést a közérdekű bejelentésekkel és panaszokkal kapcsolatos eljárásról szóló szabályzatról szóló **10/2012. (VI.15.) OBH szabályzat** (a továbbiakban: Szabályzat) rendelkezései szerint – a benne előírt eljárási rend és határidők betartásával – kell megvizsgálni és elintézni.

E jogszabályok szerint közérdekű bejelentés olyan körülményre hívja fel a figyelmet, amelynek orvoslása, illetve megszüntetése a közösség, vagy az egész társadalom érdekét szolgálja. A közérdekű bejelentés javaslatot is tartalmazhat.

A panasz pedig olyan kérelem, amely egyéni jog- vagy érdeksérelem megszüntetésére irányul, de elintézése nem tartozik más – így különösen bírósági, közigazgatási – eljárás hatálya alá, és elbírálására a bíróságok igazgatására vonatkozó szabályokat kell alkalmazni. A panasz javaslatot is tartalmazhat.

A Szabályzat 4.§-a szerint a közérdekű bejelentést, panaszt írásban vagy elektronikus úton, továbbá – ügyfélkapus azonosítást követően központi formanyomtatványon lehet előterjeszteni közvetlenül az elbírálására jogosult bíróságnak a következők figyelembe vételével.

Az ily módon előterjesztett panasz elintézését követően az ügyfél már nem elektronikus úton, hanem írásban, levél útján kap tájékoztatást az érintett bíróságtól.

A projekt keretében létrejött egy olyan, hat kérdésből álló online kérdőív is, amelyet az ügyfél a fenti módon előterjesztett panaszbeadványának elektronikus ügyintézési módjával összefüggésben állíthat ki. A válaszokat az adatbázis tárolja, a tárolt adatokat összesíti.

A projekt keretében a törvényszékeken, az ítéltáblákon és a Kúrián egységes informatikai alapú elnöki iktatórendszer került kialakításra, az egyes bíróságok speciális igényeinek megfelelően. Az online előterjesztett panaszok is ezen rendszerben kerülnek iktatásra.